

Zastosowanie Krakowskiego Memorandum

Przez wiele lat Nowe Podejście udowodniło swoją skuteczność. Obowiązujące przepisy muszą być jednak konsekwentnie wdrażane, a w niektórych obszarach wymagają ulepszenia. „Krakowskie Memorandum”, które zaprezentowano podczas III Europejskiej konferencji na temat normalizacji, badań i certyfikacji, zawiera oświadczenia i postulaty, które mają wspomóc działania w tym obszarze. Specjaliści z dziedziny bezpieczeństwa i higieny pracy mogą więc używać Memorandum jako podstawy do dalszych działań w obszarze polityki normalizacyjnej na poziomie europejskim i międzynarodowym.

Uczestnicy konferencji podkreślili znaczenie ponad granicznej współpracy między ekspertami z dziedziny BHP, która ułatwi rozwiązywanie problemów, które mogą się pojawić w przyszłości. Wskazali oni również na sieć EUROSHNET, jako skuteczne narzędzie komunikacji, które powinno być wykorzystywane, aby indywidualni eksperci mogli uczestniczyć w dyskusjach na tematy techniczne i aby w efekcie wypracować wspólne stanowisko europejskie.

Norbert Breutmann

Przewodniczący KAN

Federalne Zrzeszenie Niemieckich Organizacji Pracodawców

W NUMERZE

TEMAT SPECJALNY

- 2 Europejski dialog między specjalistami z dziedziny bezpieczeństwa i higieny pracy
- 3 Normalizacja dla bezpiecznych wyrobów: EUROSHNET przedstawia Krakowskie Memorandum
- 4 „EUROSHNET działa na rzecz wzajemnego zrozumienia”

TEMATY WYDANIA

- 5 Jak zbudować wspólny europejski dom za pomocą dobrych norm
- 6 „Głos jednomyślny”: „hamulec bezpieczeństwa” w normalizacji
- 7 Małe i średnie przedsiębiorstwa potrzebują wsparcia w normalizacji

W SKRÓCIE

Nowy dyrektor sekretariatu KAN
CEN powołuje radę doradczą ds. bezpieczeństwa i higieny pracy
Instrukcje bezpieczeństwa pomoc w formie DIN 820-120

- 9 IMPREZY

Europejski dialog specjalistów z dziedziny BHP

Jakie postulaty zawarte są w Krakowskim Memorandum EUROSHNET? Jakie zmiany wprowadzą nowe ramy prawne? W jakich obszarach nadal potrzebne są zmiany w dyrektywach Nowego Podejścia, aby wyroby w Europie były bezpieczniejsze? To jedne z wielu pytań, które padły podczas III Europejskiej konferencji na temat normalizacji, badań i certyfikacji w obszarze bezpieczeństwa i higieny pracy. W tym wydaniu KAN-Brief przedstawiamy więcej informacji na ten temat.

Europejski dialog między specjalistami z dziedziny bezpieczeństwa i higieny pracy

W dniach 11-12 września 2008 r. 160 specjalistów z 22 krajów spotkało się w Krakowie podczas III Europejskiej konferencji na temat normalizacji, badań i certyfikacji – Bezpieczniejsze wyroby dla konkurencyjnych miejsc pracy¹. Była to trzecia, po Dreźnie (2001) i Paryżu (2005), konferencja organizowana przez sieć EUROSHNET.

Prof. Danuta Koradecka

W konferencji wzięli udział przedstawiciele Komisji Europejskiej, ministerstw, partnerów społecznych, instytucji normalizacyjnych, instytutów badawczych oraz przedsiębiorstw. Wybór Krakowa na miejsce organizacji tego wydarzenia świadczy o tym, jak intensywnie rozwinęła się współpraca między polskim środowiskiem związanym z bezpieczeństwem i higieną pracy, a partnerami europejskimi, zaledwie cztery lata po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej. Profesor Danuta Koradecka, dyrektor CIOP-PIB, podczas otwarcia konferencji przedstawiła, w jaki sposób udało się połączyć krajową strategię i praktykę z normami europejskimi.

Nowe działania w ustawodawstwie UE

Jacques McMillan (Dyrekcja Generalna Przedsiębiorstwa i Przemysł Komisji Europejskiej) przedstawił najważniejsze elementy nowych ram prawnych i podkreślił, że nadzór rynku wewnętrznego oraz kontrola wyrobów pochodzących z krajów trzecich po raz pierwszy zostały uregulowane za pomocą jednego instrumentu prawnego. Ian Fraser (Dyrekcja Generalna Przedsiębiorstwa i Przemysł) wyjaśnił, jakie dodatkowe wymagania związane z projektowaniem wyrobów znajdują się w nowej dyrektywie maszynowej. Georges Herbillon (Dyrekcja Generalna ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Równych Szans) podkreślił w swoim wystąpieniu, że normy wspierające dyrektywy zgodnie z Artykułem 137 Traktatu WE są potrzebne, lecz będą odgrywały mniejszą rolę niż normy wspierające rynek wewnętrzny.

Nowe Podejście: dobre, lecz jeszcze niedoskonałe

W opinii uczestników konferencji nowe podejście stanowi solidną podstawę dla dalszego rozwoju rynku wewnętrznego. System ten wymaga jednak nowych rozwiązań w niektórych obszarach oraz lepszego wdrożenia:

- Należy zapewnić wysoki poziom bezpieczeństwa, który ustalony jest w normach europejskich również na poziomie międzynarodowym,
- W niektórych przypadkach wdrożenie dyrektyw stwarza trudności zarówno producentom jak i jednostkom notyfikowanym. Dokumenty interpretacyjne (takie jak przewodniki techniczne) są owszem pomocne lecz nie są one

prawnie wiążące.

- Kluczem do poprawy bezpieczeństwa wyrobów jest jednolite stosowanie i kontrolowanie przepisów ustawowych. Do tego niezbędna jest lepsza koordynacja badań prowadzonych przez instytucje celne i nadzoru rynku.
- Aby wzmocnić zaufanie do znaku CE, należy wzmocnić nadzór rynku, szczególnie w przypadku wyrobów pochodzących z krajów trzecich.
- Należy opracować nowe strategie dla normalizacji, aby w oparciu o doświadczenie producentów, inspekcji pracy, instytucji działających w obszarze bezpieczeństwa i higieny pracy oraz użytkowników, stworzyć jeden, spójny system.

Normalizacja – badania – certyfikacja

Od 1990 roku obserwuje się zmianę tendencji wśród producentów i użytkowników: wzrost bezpieczeństwa nie jest automatycznie związany ze zmniejszeniem wydajności produkcji. Zdaniem uczestników konferencji doprowadziły to tego następujące elementy:

- Dobrze sformułowane normy, w których uzyskano równowagę między bezpieczeństwem a stosowaniem w praktyce
- Integracja w kompleksowe systemy kontroli funkcji bezpieczeństwa, które nie mają żadnego wpływu na wydajność przedsiębiorstwa i są w związku z tym rzadziej obchodzone
- „Nadzór rynku pod prąd” w postaci badań i certyfikacji, który chroni producentów przed skargami instytucji nadzoru rynku

Konferencja zakończyła się dyskusją panelową na temat Krakowskiego Memorandum². Dyskusji przewodniczył Walter Eichendorf (DGUV), a wzięli w niej udział Daniel Podgórski (CIOP-PIB) oraz Jacques McMillan. Przedyskutowano sześć oświadczeń i postulaty zawarte w Memorandum na temat normalizacji, badań, certyfikacji oraz badań naukowych.

Daniel Podgórski
dapod@ciop.pl

Katarzyna Buszkiewicz-Seferyńska
kabus@ciop.pl

¹ Referaty i streszczenia dostępne są pod adresem www.euroshnet.org/portal_euroshnet_events.php

² Patrz artykuł na stronie 3.

Normalizacja dla bezpiecznych wyrobów: EUROSHNET przedstawia Krakowskie Memorandum

Normalizacja CEN i certyfikacja CE okazały się niezwykle skuteczne i znacząco podniosły poziom bezpieczeństwa wyrobów w Unii Europejskiej. Istnieje jednak możliwość dalszego rozwoju systemu normalizacji, tak aby był on lepszy i aby można było utrzymywać odpowiedni poziom bezpieczeństwa wyrobów oznaczonych znakiem CE.

Dr Jean Jaques

Dr inż. Joachim Lambert

Eksperti z dziedziny bezpieczeństwa i higieny pracy, którzy zajmują się nie tylko opracowywaniem norm, lecz również ich stosowaniem w obszarze badań i certyfikacji¹ sięgnęli do swego doświadczenia podczas opracowywania Krakowskiego Memorandum. W memorandum zawarto sześć oświadczeń dotyczących normalizacji, badań i certyfikacji, a także badań naukowych wspierających normalizację. Do każdego z oświadczeń sformułowano postulaty, które mają pomóc w osiągnięciu postawionych celów.

Projekt memorandum poddany był pod dyskusję na forum stworzonym specjalnie dla tego celu w części dla zarejestrowanych użytkowników sieci EUROSHNET. Niektóre fragmenty dyskusowane były również na forach ogólnodostępnych. Wersja ostateczna, która została przyjęta przez Komitet Sterujący sieci EUROSHNET została zaprezentowana w Krakowie w dniu 12 września 2008 r. podczas III Europejskiej konferencji na temat normalizacji, badań i certyfikacji – Bezpieczniejsze wyroby dla konkurencyjnych miejsc pracy.

Memorandum skierowane jest do wszystkich zainteresowanych stron, które działają w obszarze bezpieczeństwa i higieny pracy, instytucji normalizacyjnych oraz Komisji Europejskiej. Jego celem jest wsparcie dalszego rozwoju wszystkich instrumentów nowego podejścia oraz poprawy tych, które nie funkcjonują poprawnie.

Poniżej przedstawiamy oświadczenia zawarte w memorandum. Postulaty oraz dodatkowe informacje na temat memorandum dostępne są na stronie EUROSHNET².

Oświadczenie 1

Zharmonizowane Normy Europejskie powinny stanowić wiarygodny techniczny punkt odniesienia dla wszystkich stron zainteresowanych, a także powinny wspierać prawodawstwo w sposób spójny, pozbawiony sprzeczności, aby przyczynić się do uczciwej konkurencji i wysokiego poziomu bezpieczeństwa, o których mowa w Traktacie WE.

Oświadczenie 2

Zharmonizowane Normy Europejskie powinny odzwierciedlać obecny stan wiedzy i odpowiadać najwyższemu poziomowi bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, jaki może być w rozsądnym zakresie zapewniony przez wyroby.

Oświadczenie 3

Na poziomie europejskim organizacje CEN i CENELEC zdecydowanie zalecają przyjęcie norm ISO oraz IEC, tam gdzie jest to możliwe. W tym kontekście głównym wyzwaniem jest zachowanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, którego oczekuje się od zharmonizowanych Norm Europejskich wspierających dyrektywy zgodnie z Artykułem 95 Traktatu UE.

Oświadczenie 4

Należy podjąć starania w celu zapewnienia wysokiej jakości działań systemu Jednostek Notyfikowanych. Wyniki działania Jednostek Notyfikowanych i ich Komitetów Koordynacyjnych są warunkiem poprawy bezpieczeństwa wyrobów w Europie.

Oświadczenie 5

Opracowanie norm o wysokiej jakości wymaga solidnej wiedzy naukowej jako obiektywnej podstawy do negocjacji pomiędzy zainteresowanymi stronami. Ponadto normalizacja może stać się bardzo skutecznym sposobem wykorzystania wyników badań naukowych z dziedziny bezpieczeństwa i higieny w miejscu pracy i dzięki temu może przyczynić się do wzrostu innowacyjności i konkurencyjności, które są nadrzędnymi celami strategii europejskiej, zgodnie z treścią komunikatu Komisji Europejskiej.

Oświadczenie 6

EUROSHNET jest platformą komunikacji i budowania konsensusu, postrzeganą jako jeden z partnerów europejskiej polityki bezpieczeństwa i higieny pracy na polu normalizacji, badań, certyfikacji i związanych z nimi badań naukowych.

Dr Jean Jacques
jean.jacques@inrs.fr

Dr inż. Joachim Lambert
lambert@kan.de

¹ Patrz DIN-Mitteilungen, kwiecień 2008, str. 8-11

² www.euroshnet.org/portal_euroshnet_events.php

„EUROSHNET działa na rzecz wzajemnego zrozumienia”

Czterdziestu ekspertów sieci EUROSHNET, którzy spotkali się w Krakowie w dniu 10 września, aby wymienić się doświadczeniami, byli zgodni: system działa sprawnie. Dzięki zaangażowaniu ekspertów z ponad 100 instytucji zajmujących się bezpieczeństwem i higieną pracy oraz 300 odwiedzinom dziennie jest to doskonała platforma do prostej wymiany informacji i efektywnej współpracy w obszarze BHP. Jednak zdaniem ekspertów EUROSHNET powinien być używany bardziej metodycznie i powinno go wspierać jeszcze więcej zarejestrowanych specjalistów.

Normalizacja coraz częściej przenosi się na poziom międzynarodowy. W związku z tym europejskie lobby BHP ma coraz więcej trudności, aby przedstawiać swoje stanowisko. Dlatego też podkreślono, jak ważne jest osiągnięcie porozumienia za pomocą narzędzia, jakim jest EUROSHNET i przedstawienia go jako wspólnego stanowiska podczas opracowywania normy międzynarodowej, ponieważ działania na poziomie międzynarodowym stanowią często podstawę dla norm europejskich. Sieć EUROSHNET mogłaby być wykorzystywana w tym właśnie celu na następujących etapach procesu opracowywania normy:

- Propozycja nowego projektu normy
- Opracowanie opinii na temat projektów norm i nowelizacji norm
- Głosowanie równoległe w CEN i ISO: lobowanie za odrzuceniem norm międzynarodowych, które uważa się za niewystarczające
- Zgłaszanie sprzeciwów do norm już istniejących

Zdaniem uczestników spotkania bardzo ważne jest, aby dostarczać informacje na temat kwestii spornych w normach i projektach norm jak najwcześniej, a także aby umieszczać komentarze pochodzące z różnych instytucji na forum EUROSHNET. Umożliwiłoby to uczestnikom z innych krajów zapoznanie się z opiniami i przekazywanie krajowym komitetom normalizacyjnym informacji o dyskusji toczącej się na poziomie europejskim lub międzynarodowym. Zauważono jednak, że procedura ta nie zawsze jest wystarczająca, ponieważ aby przeforsować stanowisko zazwyczaj konieczne jest osobiste uczestnictwo w posiedzeniu komitetu normalizacyjnego.

EUROSHNET jako partner w Europie

Zdaniem niektórych uczestników spotkania EUROSHNET, jako reprezentant opinii środowiska działającego w obszarze BHP, powinien starać się o przyznanie statusu instytucji współpracującej ze Stałymi Komitetami Komisji Europejskiej¹, grupami ADCO² oraz instytucjami normalizacyjnymi. Wymaga to jednak szerszej wymiany opinii w ramach sieci i określenia procedury, na podstawie której formułowane byłoby oficjalne stanowisko EUROSHNET.

Jednym z zadań Stałych Komitetów jest dyskutowanie sprzeciwów formalnych do norm, któ-

re w wielu przypadkach zgłaszane są przez instytucje zajmujące się bezpieczeństwem i higieną pracy. Dzięki koordynacji i wypracowaniu wspólnego stanowiska, przedstawiciele instytucji BHP byłiby w stanie przyspieszyć dyskusję w Stałych Komitetach, lub – jeśli na wczesnym etapie zaangażowane są komitety normalizacyjne, uniknąć konieczności zgłaszania sprzeciwu formalnego.

Badania naukowe

W wielu przypadkach przepisy normy mogą być sformułowane niewystarczająco, ponieważ niezbędne dane są niedostępne lub nieznane. Kiedy w trakcie opracowywania normy okazuje się, że istnieje potrzeba badań naukowych, EUROSHNET powinien umożliwić zidentyfikowanie lub zaproponowanie odpowiednich projektów badawczych. Zaproponowano więc, aby wszystkie instytucje reprezentowane w sieci regularnie publikowały listę prowadzonych lub planowanych projektów badawczych na pod-forum „Badania naukowe” („Research”).

Zagadnienia wewnętrzne

Aby usprawnić współpracę w ramach sieci EUROSHNET, zaproponowano przeprowadzenie badania wśród zarejestrowanych ekspertów, kiedy tylko pojawi się nowy projekt normy. Pozwoli to zidentyfikować osoby odpowiedzialne za dany temat w poszczególnych instytucjach oraz osoby zaangażowane w działalność normalizacyjną. Mogłaby powstać więc lista osób, które będą mogły wymieniać się informacjami, kiedy zaczną się właściwa praca nad opracowywaniem normy.

W niektórych krajach działalność związana z bezpieczeństwem i higieną pracy, która dotychczas była prowadzona przez instytucje państwowe, przechodzi w ręce instytucji prywatnych. Nie wszyscy eksperci z tych krajów mają dostęp do części dla zarejestrowanych użytkowników sieci, ponieważ jej członkami mogą zostać jedynie eksperci działający w instytucjach publicznych. W związku z tym uczestnicy spotkania skierowali zaпитanie do Komitetu Sterującego oraz Grupy Roboczej sieci EUROSHNET o dokonanie przeglądu warunków członkowstwa w sieci.

Eero Korhonen
eero.korhonen@ttl.fi

¹ Komitety Komisji Europejskiej, w ramach których przedstawiciele państw członkowskich oraz zainteresowanych stron pracują nad zagadnieniami dotyczącymi wdrożenia i praktycznego zastosowania dyrektyw europejskich.

² Współpraca administracyjna (Administrative Co-operation): sieć, w ramach której instytucje nadzoru rynku wymieniają się informacjami i doświadczeniami, a także koordynują działania ukierunkowane na praktyczne wdrożenie poszczególnych dyrektyw.

Jak zbudować wspólny europejski dom za pomocą dobrych norm Wywiad z dr Joachimem Lambertem

Dr Joachim Lambert pełnił funkcję dyrektora sekretariatu Komisji Ochrony Pracy i Normalizacji (KAN) od stycznia 2000 r. Był szczególnie zaangażowany we wzmacnianie współpracy europejskiej między instytucjami działającymi w obszarze bezpieczeństwa i higieny pracy oraz normalizacji. Tuż przed przejściem na emeryturę, 30 listopada 2008 r. podzielił się z nami swoimi doświadczeniami zgromadzonymi podczas ostatnich lat pracy.

Dr inż. Joachim Lambert
Dyrektor sekretariatu KAN
w latach 2000-2008.

Czy kiedy patrzy Pan wstecz na swoją pracę, przychodzą Panu na myśl jakieś wyjątkowo pozytywne wspomnienia?

Tak, wspólna praca nad stworzeniem EUROSHNET – Europejskiej Sieci Ekspertów w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy. To było wspaniałe doświadczenie. Osiem instytucji z sześciu krajów europejskich zaangażowało się w realizację tego projektu. Powstała dzięki temu wyjątkowa w swoim rodzaju sieć ekspertów BHP, która liczy obecnie 650 członków ze wszystkich krajów Europy. Opinie opracowywane są za pośrednictwem Internetu¹, a materiały i dokumenty archiwizowane są automatycznie – można do nich sięgnąć nawet po jakimś czasie. Dyskusja nie ogranicza się do zagadnień związanych z normalizacją, lecz dotyczy również na przykład procedur komitetów Komisji Europejskiej. Jestem głęboko przekonany, że w najbliższych latach EUROSHNET stanie się ważnym narzędziem.

Czy bezpieczeństwo i higiena pracy posiadają obecnie wystarczający status w europejskiej działalności normalizacyjnej?

Wraz z decyzją powołania strategicznej rady doradczej do spraw bezpieczeństwa i higieny pracy CEN-BT wysłał jasny sygnał. Decyzja ta odzwierciedla znaczenie zagadnień bezpieczeństwa i higieny pracy w europejskiej działalności normalizacyjnej. Jednak na pytanie, czy zagadnienia te traktowane są z należytą powagą nie można odpowiedzieć po prostu tak lub nie. Trzeba zwrócić uwagę również na to, czy w normalizację zaangażowanych jest odpowiednio dużo specjalistów z dziedziny bezpieczeństwa i higieny pracy. Działalność normalizacyjna staje się coraz bardziej międzynarodowa, co sprawia coraz więcej trudności. Dlatego właśnie podział pracy, na przykład poprzez wykorzystanie EUROSHNET, jest taki ważny. Nie zastąpi to jednak czynnego zaangażowania środowiska BHP w działalność normalizacyjną. Stwierdzenie, że zespół norm europejskich jest kompletny i nie wymaga dalszej pracy, dwadzieścia lat po wprowadzeniu Nowego Podejścia, byłoby niebezpieczną pomyłką. Jeśli pozwolimy zepchnąć się na margines tego procesu, inni będą decydowali o treści norm.

Czy może Pan wymienić te elementy normalizacji, które uważa Pan za mniej pozytywne lub wręcz niebezpieczne?

Często zdarza się, że opracowywane normy są

niekompletne. Uważam to za nie do zaakceptowania, aby norma nie uwzględniała wszystkich zagrożeń, które zostały sklasyfikowane jako istotne. Konsekwencje tego są poważne: producenci, pozostawieni sami sobie, muszą znaleźć rozwiązanie problemu, którego nie potrafili rozwiązać eksperci będący członkami komitetów normalizacyjnych. W przypadku wyrobów wymienionych w Załączniku IV do dyrektywy maszynowej, producent musi posiadać certyfikat oceny typu WE, jeśli norma nie uwzględnia wszystkich zagrożeń, które uważane są za istotne. Jednostki notyfikowane i instytucje nadzoru rynku muszą oprzeć się na własnej wiedzy, żeby ocenić czy dane rozwiązania techniczne w pełni spełniają wymagania dyrektywy maszynowej. Oczywiście jest, że w tych okolicznościach wyniki takiej oceny mogą być różne i mogą mieć negatywny wpływ na konkurencyjność oraz na obniżenie poziomu bezpieczeństwa.

Czy chciałby Pan podzielić się z nami swymi przemyśleniami dotyczącymi normalizacji?

Normalizacja jest doskonałym instrumentem wspierającym zapisy dyrektyw europejskich. Powinniśmy robić wszystko co w naszej mocy, aby w przyszłości normy nadal cieszyły się zaufaniem. Oznacza to przede wszystkim, że należy konsekwentnie stosować podstawowe zasady normalizacji, w tym zrównoważoną ilość przedstawicieli wszystkich zainteresowanych stron w komitetach normalizacyjnych, neutralność platform w stosunku do wszystkich zainteresowanych, proces decyzyjny oparty na kompromisie oraz zaangażowanie szerszej części społeczeństwa na etapie ankiety powszechnej.

Dziękujemy serdecznie za udzielenie wywiadu i życzymy wszystkiego najlepszego.

¹ www.euroshnet.org

“Głos jednomyślny”: hamulec bezpieczeństwa w normalizacji

Komitety normalizacyjne DIN nie mogą podjąć żadnej decyzji, która byłaby sprzeczna z jednomyślnym głosem strony, dla której normalizacja ma kluczowe znaczenie. Aby system weta funkcjonował, należy jasno określić grupę interesariuszy, do której należy indywidualny ekspert będący członkiem komitetu. Aby zaktualizować ten podział, komitety normalizacyjne DIN pracują obecnie nad zidentyfikowaniem reprezentowanych grup interesariuszy i określeniem, do której z grup należą poszczególni eksperci.

Dr inż. Albert Hövel

DIN

Procedura „jednomyślnego głosu” określona w rozporządzeniach Prezydium DIN nr 4/1996 oraz 1/2007 stosowana jest w nieczęsto występującej sytuacji, gdy komitet nie może osiągnąć kompromisu i decyzję trzeba podjąć poprzez głosowanie. W tym wyjątkowym przypadku nie można podjąć decyzji, która byłaby sprzeczna z jednomyślnym głosem strony, dla której normalizacja ma kluczowe znaczenie. Jeśli komitet nie będzie w stanie osiągnąć kompromisu w sprawie na przykład odrzucenia normy, strona ta może wówczas zastosować „hamulec bezpieczeństwa”¹.

Mimo że przepis dotyczący „jednomyślnego głosu” obowiązuje od 1996 roku, przynależność ekspertów będących członkami komitetu do poszczególnych grup wciąż jest źródłem różnicy zdań. Rozporządzenie Prezydium DIN nr 1/2007 zaleca się, aby komitety normalizacyjne określiły przed ewentualnym głosowaniem, jakie grupy interesariuszy są w nich reprezentowane i do których grup przynależą poszczególni eksperci. Komitety mają pełną swobodę w określeniu grup interesariuszy, takich jak na przykład producenci, użytkownicy (pracodawcy i pracownicy), instytucje zajmujące się ochroną konsumentów lub środowiska, czy też bezpieczeństwem i higieną pracy.

Eksperti działający w krajowych komitetach normalizacyjnych powinni sprowadzić, czy komitet przypisał ich już do konkretnej grupy. Jeśli pojawi się kwestia głosowania w ramach prac komitetu, ekspert musi przyjąć takie samo stanowisko, jak inni eksperci należący do tej samej grupy, aby można było zastosować procedurę jednomyślnego głosu. Jeśli natomiast ekspert uważa, że został przypisany do niewłaściwej grupy, powinien złożyć do sekretarza komitetu wniosek o zmianę grupy. W przypadku „jednomyślnego głosu” w kwestiach dotyczących na przykład bezpieczeństwa i higieny pracy, mogłyby zaistnieć problemy, gdyby przedstawiciel instytucji obowiązkowego ubezpieczenia wypadkowego należał do tej samej grupy interesariuszy, co ubezpieczyciele prywatni.

W przypadku grupy stron działających w obszarze BHP funkcjonuje specjalne porozumienie między DIN a KAN. Stosowane jest ono wówczas, gdy uwagi formalne KAN oparte są na „jednomyślnym głosie” któregoś ze stron reprezentowanych w KAN. Przed zgłoszeniem uwag, Sekretariat KAN koordynuje stanowiska dotyczące odpowiednich zapisów normy wszystkich

interesariuszy reprezentowanych w KAN. Wyniki włączane są do uwag KAN, które mają wspólne poparcie wszystkich zainteresowanych stron. Tak więc KAN jest stroną, dla której normalizacja ma kluczowe znaczenie i w przypadku kwestii związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy komitet DIN nie może przyjąć decyzji, która byłaby sprzeczna z „jednomyślnym głosem” KAN. Komitety DIN zostały poinformowane o porozumieniu między KAN a DIN.

Na poziomie DIN „jednomyślny głos” stanowi pożyteczny instrument, który można zastosować w przypadkach szczególnych. Stosowany podczas głosowania nad normami europejskimi lub międzynarodowymi prowadzi do tego, że DIN powstrzymuje się od głosu. Na poziomie europejskim lub międzynarodowym decyzję o pracy nad opracowywaniem normy podejmuje się na podstawie większości głosów wszystkich krajowych instytucji normalizacyjnych. Jeśli chce się mieć wpływ na dalsze działania, nie wystarczy użyć krajowego „hamulca bezpieczeństwa”, lecz również aktywnie szukać rozwiązań dla danego problemu i poparcia na poziomie europejskim. Wsparciem w tej kwestii może być Europejska sieć ekspertów EUROSHNET. Sekretariat KAN również pomaga w nawiązywaniu kontaktów i stara się stworzyć możliwości dla wypracowania wspólnego stanowiska ekspertów europejskich działających w obszarze bezpieczeństwa i higieny pracy.

W myśl podstawowej zasady procesu normalizacyjnego powinno się dążyć do osiągnięcia kompromisu podczas prac komitetu, a procedura „jednomyślnego głosu” powinna być stosowana dla przypadków szczególnych, tylko wtedy, gdy jest to nieuniknione. Jeśli pojawi się taki właśnie przypadek, grupa interesariuszy może, po zakończeniu nieudanego procesu poszukiwania kompromisu, zastosować procedurę „jednomyślnego głosu”, aby przedstawić swoje zastrzeżenia co do procesu normalizacyjnego, jeśli w danym Komitecie grupa ta została wyraźnie określona.

Dr inż. Albert Hövel
albert.hoevel@din.de

Angela Janowitz
janowitz@kan.de

¹ Patrz również KANBrief 4/02
(www.kan.de/en, webcode E1020)

Małe i średnie przedsiębiorstwa potrzebują wsparcia w normalizacji

Z okazji Światowego Dnia Normalizacji zorganizowano w Paryżu w dniu 21 października 2008 r. europejską konferencję pn. „Normalizacja a małe i średnie przedsiębiorstwa”. Konferencja, która była transmitowana na żywo za pośrednictwem internetu, poświęcona była strategiom politycznym oraz działaniom, które mogłyby ułatwić małym i średnim przedsiębiorstwom (MŚP) opracowywanie i stosowanie norm.

„Wdrożenie programu „Small Business Act” dla Europy¹ jest jednym z priorytetów francuskiej prezydencji w Unii Europejskiej” – zadeklarował Hervé Novelli, sekretarz stanu odpowiedzialny za małe i średnie przedsiębiorstwa we Francuskim Ministerstwie Gospodarki, Przemysłu i Zatrudnienia. Ważnym zagadnieniem zawartym w tym dokumencie jest wezwanie państw członkowskich UE i instytucji normalizacyjnych do uwzględniania interesów MŚP w działalności normalizacyjnej.

Przedstawiciel Komisji Europejskiej, Françoise Le Bail, zastępca dyrektora Dyrekcji generalnej Przedsiębiorstwa i Przemysł, podkreślił w swoim wystąpieniu, że rezultatem wniosków Rady na temat normalizacji i innowacyjności², przyjętych we wrześniu 2008 r., będzie powołanie grupy ekspertów wysokiego szczebla, którzy zaplanują przyszłość normalizacji na najbliższe dziesięć lat.

Badanie dostępu do normalizacji

Komisja Europejska zleciła wykonanie badania, które ma określić, jaki jest udział poszczególnych zainteresowanych stron w pracach normalizacyjnych.

Koos van Elk, przedstawiciel EIM, holenderskiej instytucji, która prowadzi badanie, podkreślił, że pierwszym i bardzo ważnym krokiem musi być uznanie przez MŚP znaczenia norm dla ich działalności. Będzie można wówczas skupić się na rozwiązaniu pozostałych problemów małych i średnich przedsiębiorstw, takich jak brak odpowiednich informacji, czasu czy środków finansowych.

Renate Weissenhorn, kierownik działu odpowiedzialnego za politykę normalizacyjną w Dyrekcji Generalnej Przedsiębiorstwa i Przemysł wyjaśniła, że w opublikowanych wnioskach Rady zwrócono się do instytucji normalizacyjnych, aby bezpłatnie udostępniały one streszczenia norm. Rozważane jest również powołanie centrum doradczego dla małych i średnich przedsiębiorstw do spraw zagadnień normalizacyjnych.

Studium przypadku i przykłady dobrych praktyk

Przedstawiciele małych i średnich przedsiębiorstw z kilku państw członkowskich przedstawili za pomocą rzeczywistych sytuacji, jakie korzyści płyną z uczestnictwa w procesie normalizacyjnym i stosowania norm. Wśród najważniejszych korzyści wymieniono zdobywanie nowych

zamówień, zarówno na rynku krajowym jak i międzynarodowym.

Ponadto przedstawiono wybrane przykłady dobrych praktyk. Dużym zainteresowaniem cieszyły się zaprezentowane formy wsparcia, jakiego udziela małym i średnim przedsiębiorstwom Komisja Ochrony Pracy i Normalizacji (KAN), takie jak broszury informacyjne, organizacja seminariów tematycznych, czy wyszukiwarka norm NoRA, a także działania ukierunkowane na wywarcie wpływu na projektantów wyrobów już na etapie kształcenia, poprzez opracowane materiały szkoleniowe. Komisja Ochrony Pracy i Normalizacji, w skład której wchodzi przedstawiciele pracodawców i pracowników, państwa, instytucji statutowego ubezpieczenia wypadkowego oraz Niemieckiego Instytutu Normalizacyjnego (DIN) jest konstruktywnym i efektywnym przykładem reprezentowania interesów wszystkich zainteresowanych stron w procesie normalizacyjnym.

W Finlandii, państwo pokrywa koszty podróży około 230 ekspertów z małych i średnich przedsiębiorstw, instytutów badawczych i instytucji państwowych, którzy uczestniczą w posiedzeniach europejskich i międzynarodowych komitetów normalizacyjnych. Eksperci wybierani są na podstawie kwalifikacji. W wyborze ekspertów uwzględnia się również potencjał innowacyjności oraz znaczenie gospodarcze sektora, z którego pochodzą eksperci.

Normalizacja musi zostać uproszczona

Wielu uczestników konferencji podkreślało, że koszty zakupu norm nie są głównym problemem MŚP. Większym problemem jest taka organizacja procesu normalizacyjnego, aby małe i średnie przedsiębiorstwa mogły łatwiej przedstawiać swoje zastrzeżenia. Zadaniem Loucasa Gourtoyanisa z NORMAPME, europejskiego lobby promującego udział MŚP w normalizacji, dla osiągnięcia tego celu potrzebna jest także bardziej zrównoważona reprezentacja w komitetach normalizacyjnych. Jean-Vincent Boussiquet, przewodniczący CCNA, francuskiego komitetu ds. normalizacji i rzemiosła zaproponował, aby normy były bardziej czytelne, a ich treść była przedstawiana w jak najbardziej czytelny sposób: „Czasami jeden rysunek jest lepszy niż dziesięć stron tekstu normy”.

Werner Sterk
sterk@kan.de

¹ „Najpierw myśl na małą skalę” Program „Small Business Act” dla Europy
http://ec.europa.eu/enterprise/entrepreneurship/sba_en.htm

² Wnioski Rady na temat normalizacji i innowacyjności
http://ec.europa.eu/enterprise/standards_policy/standardisation_innovation/index.htm

Nowy dyrektor sekretariatu KAN

Werner Sterk, z wykształcenia inżynier, został 1 grudnia 2008 r. dyrektorem sekretariatu Komisji Ochrony Pracy i Normalizacji (KAN). Wcześniej pełnił rolę zastępcy dyrektora sekretariatu i zaangażowany był przede wszystkim w działania związane z polityką normalizacyjną i bezpieczeństwem maszyn. Nowym zastępcą dyrektora została Angela Janowitz, która z wykształcenia jest biologiem.

Werner Sterk zastąpił na stanowisku dr Joachima Lamberta, który pełnił funkcję dyrektora sekretariatu KAN od 2000 roku, a z końcem listopada przeszedł na emeryturę. Dr Lambert przyczynił się do wzmocnienia pozycji KAN jak niemieckiej instytucji zajmującej się bezpieczeństwem, higieną pracy i normalizacją również na poziomie europejskim. KAN składa serdeczne podziękowania dr Lambertowi za jego zaangażowanie i żyły sukcesów w realizacji dalszych planów.

CEN powołuje radę doradcą ds. bezpieczeństwa i higieny pracy

CEN-BT powołując stałą radę doradcą do spraw bezpieczeństwa i higieny pracy, zastosował się do ważnego zalecenia komitetu CEN-BT/WG 168 „Bezpieczeństwo i higiena pracy”. W wyniku tego tematyka bezpieczeństwa i higieny pracy, która występuje w wielu sektorach i obszarach normalizacji europejskiej, stała się ważnym zagadnieniem. Jednocześnie rozwiązaniu uległ komitet WG 168.

Sekretariat rady doradczej znajduje się w Brytyjskiej Instytucji Normalizacyjnej (BSI). Niemiecki Instytut Normalizacyjny (DIN) mianował obecnego przewodniczącego KAN, Norberta Breutmanna z BDA (Federalne Zrzeszenie Niemieckich Organizacji Pracy) przewodniczącym rady doradczej. Jednocześnie został on mianowany sprawozdawcą CEN ds. bezpieczeństwa i higieny pracy. Tak więc dwie funkcje o istotnym znaczeniu dla tematyki BHP będą sprawowane przez tą samą osobę. Gratulujemy nowemu

przewodniczącemu i sprawozdawcy i życzymy wielu sukcesów w reprezentowaniu interesów BHP w europejskiej normalizacji.

Instrukcje bezpieczeństwa pomoc w formie DIN 820-120

We wrześniu 2008 r. ukazała się zaktualizowana wersja normy DIN 820-120 „Normalizacja – Część 120: Wytyczne dotyczące włączania elementów bezpieczeństwa do norm”. Norma ta jest niemieckim odpowiednikiem przewodnika ISO/IEC nr 51, o tym samym tytule.

Nowym elementem normy DIN 820-120, w porównaniu z przewodnikiem ISO/IEC jest załącznik dotyczący formułowania instrukcji bezpieczeństwa w normach, które zawierają metody badań. Instrukcje bezpieczeństwa mają więc zwrócić uwagę użytkowników na zagrożenia, które mogą pojawić się podczas badań substancji lub materiałów, na przykład jako wynik stosowania niebezpiecznych substancji czy urządzeń.

Załącznik ten jest wsparciem dla ekspertów z dziedziny normalizacji, ponieważ zawiera modelowe sformułowania instrukcji bezpieczeństwa. Wyjaśnia on również, że w instrukcjach powinny być opisane możliwe zagrożenia, a nie wymagania dotyczące bezpieczeństwa i zdrowia pracowników (na przykład stosowanie środków ochrony indywidualnej, klasyfikację niebezpiecznych substancji chemicznych czy zachowanie po wypadku przy pracy). Wymagania te nie leżą w zakresie normy, lecz regulują je przepisy krajowe.

Publikacje

Drgania w miejscu pracy

Aby Płyta CD, wydana w Niemczech, zawiera wyczerpujące informacje na temat narażenia i zagrożeń związanych z drganiami przenoszonymi przez całe ciało oraz drganiami przenoszonymi przez kończyny górne. Ważnym elementem są wytyczne do określenia

odpowiednich sposobów redukcji drgań i środków ochrony przed drganiami.

Płyta zawiera również moduły programu do obliczenia ekspozycji na drgania oraz porównania jej z granicznymi wartościami ekspozycji kontrolowanej oraz dopuszczalnymi skutkami ekspozycji określonymi w niemieckim rozporządzeniu o bezpieczeństwie i higienie pracy.

Wszystkie informacje, listy kontrolne i formularze można wydrukować. Płyta zawiera również test, dzięki któremu użytkownicy mogą sprawdzić, czy przyswoili nową wiedzę.

Zamówienia przyjmuje: Maschinenbau- und Metall-Berufsgenossenschaft, e-mail: Bestellservice@mmbg.de, tel.: +49 211 8224-516.

Nowa dyrektywa maszynowa

Raport KAN nr 40, który zawiera zestawienie porównujące wymagania dyrektywy maszynowej 2006/42/WE z wymaganiami poprzedniej dyrektywy, dostępny jest również w języku niemieckim i francuskim (oprócz wydania w języku angielskim).

Raport można zamówić i pobrać ze strony: www.kan.de/en, webcode e3041

Internet

www.dguv.de/bg-pruefzert/sheets

Informatory BG-PRÜFZERT zawierają podstawowe informacje na temat badań i certyfikacji, oceny zgodności oraz bezpieczeństwa wyrobów. Część nr 9 zawiera również listę adresów stron internetowych poświęconych normalizacji.

www.saiglobal.com/shop/Script/search.asp

Baza danych norm (w języku angielskim). Pierwsze strony wielu norm europejskich i międzynarodowych (zawierające spis treści, wprowadzenie i zakres normy) można pobrać z formacie PDF.

IMPREZY

Informacja	Temat	Kontakt
19.01. - 21.01.09 (I) 25.02. - 27.02.09 (II) Lengfurt	Seminar Ergonomische Gestaltung von gewerblichen Arbeitsplätzen Weitere Termine in der Broschüre	VMBG – Vereinigung der Metall-BGen Tel.: +49 211 8224 294/295 www.mmbg.de/DOWNLOAD/semi_mmbg2009.pdf > Seite 145
18.02. - 20.02.09 Lengfurt	Seminar Sicherheitskonzept zur Vermeidung von Manipulation von Maschinen Weitere Termine in der Broschüre	VMBG – Vereinigung der Metall-BGen Tel.: +49 211 8224 294/295 www.mmbg.de/DOWNLOAD/semi_mmbg2009.pdf > Seite 196
03.03. - 04.03.09 Essen	Seminar DIN EN ISO - Normgerechte Betriebsanleitungen erstellen	Haus der Technik e.V. Tel.: +49 201 18 03 211/212 www.hdt-essen.de/pdf/W-H020-03-506-9.pdf
11.03.09 Hannover	Seminar Gefahrstoffe am Arbeitsplatz für Betriebs- und Personalräte	AiB-Wissen Tel.: +49 69 133 077 671 www.aib-verlag.de/de/aib-wissen/trainings-fuer-betriebsraete/arbeits-und-gesundheitsschutz/index.html
26.03.09 Dortmund	Seminar Aktuelles zum Gefahrstoffrecht 2009	BAuA Tel.: +49 231 9071 2219 www.baua.de/nn_51196/de/Aktuelles-und-Termine/Veranstaltungen/2009/03.26-Gefahrstoffrecht.html
21.04. - 22.04.09 Wolfsburg	Seminar Aufbauseminar REACH-Sicherheitsdatenblatt	Volkswagen Coaching GmbH Tel.: +49 5361 9 196630 http://arbeitsschutz-veranstaltungen.de/detail.asp?id=1935
14.05.09 Dornbirn	Messe Preventa	Dornbirner Messe GmbH Tel.: + 43 557 2305 335 www.preventa.info
02.06. - 04.06.09 Montréal	4th International Conference Whole body vibration injuries	IRSST - Institut de recherche Robert-Sauvé en santé et en sécurité du travail Vibrations2009@irsst.qc.ca www.irsst.qc.ca/en/home-vibrations-2009.html
23.11. - 27.11.09 (I) 14.12. - 18.12.09 (II) Dresden	Seminar Rechtsgrundlagen der Prävention	BGAG – Institut Arbeit und Gesundheit Tel.: +49 351 457 1618 www.dguv.de/bgag-seminare > Seminar-Nr. 700885

Zdrój: KANBrief 4/08

IMPRESSUM

Verein zur Förderung der Arbeitssicherheit in Europa

Edytor: Verein zur Förderung der Arbeitssicherheit in Europa e.V. (VFA) za pomocą funduszy Federalnego Ministerstwa Pracy i Spraw Socjalnych; **Redakcja:** Kommission Arbeitsschutz und Normung (KAN), Biuro KAN – Sonja Miesner, Michael Robert; **Dyrekcja:** Dr.-Ing. Joachim Lambert, Alte Heerstr. 111, D - 53757 Sankt Augustin; **Tłumaczenie:** Katarzyna Buszkiewicz-Seferyńska, Krzysztof Makowski; **Wydanie kwartalnie, bezpłatnie** Tel.: +49 (0) 2241 - 231 3463 Fax: +49 (0) 2241 - 231 3464 Internet: www.kan.de E-Mail: info@kan.de